ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟΥ ΤΖΟΒΑΝΙ ΒΕΡΓΚΑ

ΖΩΝΤΑΝΟΙ ΣΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΑΦΟ

ΤΑΝ μιὰ μελαγχολική, βροχερὴ ἡμέρα, τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1815.

Ἡ νεαρὴ πριγκήπισσα Ζαμπάνι, μνηστὴ τοῦ διακεκριμένου πρίγκηπος Σὰν - Σεβερῖνο, τὸν ὁποῖον εἶχε ἐπισκεφθῆ στὸ μέγαρό του—στὴν πόλι Μεσσήνη τῆς Σικελίας—ἀνιοῦσε τρομερά, γιατί ὁ μνηστήρ της ἀργοῦσε νὰ φανῆ. Εἶχε ἀναγκασθῆ νὰ βγῆ στὴν πόλι γιὰ ἐπείγουσες ὑποθέσεις του, κι' εἶχε παραγγείλει στὸ γυιό του—γιατί ἦταν χῆρος ἀπὸ τὸν πρῶτο του γάμο—νὰ κρατήση συντροφιὰ στὴ μέλλουσα μητρυιά του, ὅσο θἄλειπε αὐτός.

Ὁ γυιός του, πρίγκηπας, ὁ νεαρὸς δοὺξ Ραμίρος ντὶ Σὰν - Σεβερῖνο, πρότεινε τότε στὴ μνηστὴ τοῦ πατέρα του νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸν ὁλοτράσινο ἀπὸ τὴ βροχὴ κῆπο, ὁ ὁποῖος ἔκλεινε ἀπὸ παντοῦ τὸ μέγαρο. Δέχτηκε ἡ πριγκήπισσα, γιὰ νὰ περάση ἡ ὥρα τους, κι' οἱ δυό του ἄρχισαν τώρα ν' ἀργοδιαβαίνουν τὰ χλοερὰ μονοπάτια τοῦ κήπου.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγο, ἔρτασαν μπρὸς στὴν οἰκογενειακὴ ἐκκλησία τοῦ πρίγκηπος, ἕνα κομψὸ Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ ἀριστούργημα, παμπάλαιο, τὸ ὁποῖο σωζόταν θαυμάσια ἀκόμη. Ἄνοιξαν τὴν πόρτα, μπῆκαν μέσα στὴν ἐκκλησία κ' ἡ πριγκήπισσα δὲν χόρταινε νὰ θαυμάζη τὰ σκαλιστὰ ἀριστουργήματα τοῦ τέμπλου καὶ τὶς παμπάλαιες χαρακτηριστικὲς εἰκόνες τῶν Βυζαντινῶν ἁγιογράφων.

Ξαφνικὰ ὁ δοὺξ Ραμίρος σκίρτησε. Εἶχε ἀκούσει, τὴ στιγμὴ ἐκείνη, κάτι σὰν ἀνέκφραστο παράπονο, κάτι σὰν ὑπόκωφη γυναικεία φωνίτσα, θλιβερὴ σὰν ἐπιθανάτια ἐπίκλησι. Γύρισε ἀμέσως ἐρευνητικὰ τὸ βλέμμα του παντοῦ, δίχως νὰ ξεστομίση λέξι στὴ μέλλουσα μητρυιά του, ἡ ὁποία δὲν εἶχε προσέξει τίποτε, καὶ μὲ ὕφος φαινομενικὰ ἀδιάφορο, ἔψαξε δλες τὶς γωνίες τῆς μικρούλας ἐκκλησίας.

Μὴ βλέποντας, ὡστόσο, πουθενὰ τίποτε τὸ ὕποπτο, ἀλλὰ καὶ σίγουρος ὅτι δὲν εἶχε γελαστῆ, δὲν ἔβγαλε μιλιά. Μέσα του ὅμως εἶχε ἀποφασίσει νὰ ἔρθη μιὰ ἄλλη πιὸ κατάλληλη ὥρα καὶ νὰ συνεχίση τὸ ψάξιμό του, μὲ μεγαλείτερη προσοχή.

Βγῆκαν σὲ λίγο ἔξω κι' ἔκλεισαν τὴν πόρτα. Τὴν ἴδια στιγμὴ τὰ πρόσχαρα γαυγίσματα τῶν σκυλιῶν τοῦ μεγάρου φανέρωσαν τὴν ἄφιξι τοῦ πρίγκηπος Σὰν - Σεβερῖνο, καὶ μνηστὴ καὶ γυιὸς ἔτρεξαν ἀμέσως νὰ τὸν συναντήσουν.

Τὸ ἀπόγευμα κύλησε γρήγορα καὶ τὸ χειμωνιάτικο σχεδὸν σουρούπωμα δὲν ἄργησε νὰ φτάση. Ὁ δοὺξ τυλίχτηκε στὸ παλτό του, ζώστηκε τὸ σπαθί του, ἔχωσε στὴν τσέπη του ἕνα μικρὸ κλεφτοφάναρο, φίλησε τὸ χέρι τῆς πριγκηπίσσης Ζαμπάνι, κ' ὕστερα εἶπε στὸν πατέρα του :

—Μοῦ ἐπιτρέπεις νὰ πάω ἀπόψε στὴν πόλι ;... Θέλω νὰ παρακολουθήσω τὸ μελόδραμα, ποὺ ἦρθε τὶς προάλλες...

—Πήγαινε, παιδί μου !... τοῦ εἶπε μὲ κάποιο δισταγμὸ ὁ πρίγκηψ. Μὰ θ' ἀνησυχῶ γιὰ τὸ γυρισμό σου... Ἀπέχει ἀρκετὰ ἡ ἔπαυλις μας ἀπὸ τὴ Μεσσήνη. Πῶς θἄρθης τέτοια ὥρα ;...

—Φρόντισα γι' αὐτό, πατέρα !... ἀποκρίθηκε ὁ νέος. Θὰ τελειώση, βέβαια, κατὰ τὰ μεσάνυχτα τὸ θέατρο, μὰ πῆρα μαζύ μου τὸ κλειδὶ τοῦ ἄλλου μας μεγάρου στὴν πόλι. Θὰ κοιμηθῶ ἐκεῖ ἀπόψε, κ' αὔριο, πρὶν ἀπὸ τὸ μεσημέρι, θὰ εἶμαι ἐξάπαντος ἐδῶ !...

Καθησυχασμένος ἔτσι ὁ πρίγκηψ, φίλησε τὸ γυιό του καὶ τὸν ἄφησε νὰ φύγη. Ὁ δοὺξ κατέβηκε τὰ σκαλοπάτια, μπῆκε ἐπιδεικτικὰ στὴν ἁμαξά τους, μὰ λίγο πιὸ μακρὰ ἀπὸ τὴν ἔπαυλι σταμάτησε. Παράδωσε τ' ἁμάξι σ' ἕνα κοντινὸ χάνι, κι' ὕστερα, γυρίζοντας μὲ τὰ πόδια πίσω, τρύπωσε κρυφὰ στὸν κῆπο τῆς ἐπαύλεως.

Μόλις μπῆκε στὴν ἀπόμερη ἐκκλησία, ἔκλεισε τὴν πόρτα, ἄναψε τὸ κλεφτοφάναρό του κι' ἄρχισε νὰ ψάχνη προσεχτικὰ παντοῦ, μὴν ἀφήνοντας νὰ τοῦ ξεφύγη οὔτε ἡ παραμικρότερη γωνιά.

Ξαφνικὰ βήματα προφυλακτικὰ ἀντήχησαν ἔξω στὸ λασπωμένο ἀπὸ τὴ βροχὴ χῶμα. Ὁ δοὺξ Ραμίρος ἔσβησε τὸ φῶς, κρύφτηκε πίσω ἀπὸ κάτι στασίδια καὶ περίμενε μὲ ἀνέκφραστη περιέργεια τὴ συνέχεια.

Τότε ἡ πόρτα τῆς ἐκκλησίας ἄνοιξε σιγαλά. ἕνας γιγαντόσωμος ἄνδρας φάνηκε στὸ κατῶφλι της, κι' ἀφοῦ τὴν κλείδωσε σίγουρα, ἄναψε κατόπιν ἕνα φανάρι. Ὁ νεαρὸς δοὺξ ἔπνιξε μιὰ κραυγὴ καταπλήξεως. Εἶχε γνωρίσει στὸ φῶς τὸν δὸν Γαετᾶνο Κανταρέλι, ἐπιστάτη τῶν κτημάτων τοῦ πρίγκηπος πατρός του !...

Ἀνῦποπτος ὁ δὸν Γαετᾶνος, βάδισε ἴσια στὸ Ἅγιο Βῆμα, ἔσκυψε, ἀνασήκωσε μιὰ πλάκα, ἐπιτήδεια ξεκολλημένη ἀπὸ τὸ ἔδαφος, καὶ φάνηκε ἕνας σιδερένιος κρίκος. Τραβῶντας ὕστερα μὲ δύναμι τὸν κρίκο αὐτὸν πρὸς τὰ ἐπάνω, ξεσκέπασε τὴν εἴσοδο ἑνὸς ὑπογείου, ἀπὸ τὸ ὁποῖο βγῆκε ἀμέσως μιὰ μολυσμένη ἀναθυμίασι μούχλας καὶ σαπίλας ἀνθρωπίνου πτώματος !...

Ὁ νεαρὸς δοὺξ δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῆ πειά.

—Ἄλτ !... φώναξε ἀνατριχιασμένος, καὶ βγάζοντας τὸ σπαθί του, ὥρμησε κατὰ τοῦ μυστηριώδους ἐπιστάτου.

—Κατάρα !... μούγκριζε ἐκεῖνος, ξαφνιασμένος ἀπὸ τὴν ἀροσδόκητη παρουσία τοῦ νεαροῦ του κυρίου.

—Τί θέλεις ἐδῶ, δὸν Γαετᾶνο ; ρώτησε αὐστηρὰ ὁ δοὺξ. Τί σημαίνουν αὐτὰ τὰ μυστηριώδη διαβήματά σου ;...

—Δοὺξ, κινδυνεύει ἡ ζωή σου !... εἶπε μὲ ἀπειλητικὴ φωνὴ ὁ γιγαντόσωμος ἐπιστάτης. Ὀρκίσου ἐδῶ, στὸ Ἱερὸ Εὐαγγέλιο, ἕναν φριχτὸ ὅρκο, ὅτι θὰ φύγης ἀμέσως ἀποδῶ, ὅτι θὰ τηρήσης ἀπόλυτη σιγὴ γιὰ ὅσα εἶδες κι' ὅτι ποτέ σου δὲν θὰ θελήσης νὰ ἐξιχνιάσης τὰ μυστικά μου, τὰ ὁποῖα, ἄλλωστε, σᾶς ὁρκίζομαι κι' ἐγὼ ὅτι ἀφοροῦν ἀποκλειστικὰ ἐμένα προσωπικῶς... Διαφορετικὰ δὲν ἐγγυῶμαι γιὰ τὴ ζωή σου...

—Ἀχρεῖε !... φώναξε ὁ δοὺξ. Μονάχα οἱ κακοῦργοι κρύβουν τὰ διαβήματά τους. Ἀποτραβήξου ἀποκεῖ, νὰ δῶ τί συμβαίνει....

Καὶ ὥρμησε κατὰ τοῦ ἐπιστάου. Βλαστήμησε ἀπαίσια ἐκεῖνος, τράβηξε ἀστραπιαῖα ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα φαρδὺ ξυράφι καὶ τὸ πέταξε κατὰ τοῦ νέου. Εὐτυχῶς, προβλέποντας μιὰ τέτοια χειρονομία ὁ δοὺξ, παραμέρισε μὲ ψυχραιμη σβελτάδα κι' ἡ κόψη τοῦ τρομεροῦ αὐτοῦ, σὲ Ἰταλικὰ χέρια, ὅπλου, πρόλαβε μονάχα νὰ τοῦ χαράξη βαθειὰ τὴ σάρκα τοῦ ἀριστεροῦ χεριοῦ του.

Ἂν κι' αἱμόφυρτος ὁ δοὺξ, ρίχτηκε γοργὰ κι' ἄφοβα κατὰ τοῦ δὸν Γαετᾶνο κι' ἔχωσε ὥς τὴ λαβὴ τὸ ξῖφος στὴν κοιλιά του. Ὁ ἐπιστάτης κυλίστηκε μουγκρίζοντας στὴ γῆ καὶ μὲ χιμένα ἔξω τὰ σπλάχνα του !...

Ἡ ἀργία αὐτὴ πάλη εἶχε προκαλέσει τὴν προσοχὴ τῶν σκυλιῶν καὶ τὰ μανιῶδη σύρλιάσματά τους, ἔξω ἀπὸ τὴν κλειστὴ ἐκκλησία, ἀναστάτωσαν ὅλο τὸ προσωπικὸ τῆς ἐπαύλεως. Κι' ὅταν ἔφτασαν ἐκεῖ ὅλοι κατατρομαγμένοι, ὁ πρίγκηψ Ντὶ Σὰν - Σεβερῖνο βρῆκε τὸν μοναχογυιό του λιπόθυμο ἀπὸ τὴν αἱμορραγία καὶ κυλισμένον πλάϊ στὸ αἱματόλουστο κι' ἄψυχο πειὰ κορμὶ τοῦ ἐπιστάου του !...

Ἡ μυστηριώδης αὐτὴ τραγωδία, καὶ μιὰ ἄλλη, ἀκόμη πιὸ φριχτή, ποὺ ἀνακαλύφθηκε σὲ λίγο, συγκλόνισαν κυριολεκτικῶς τοὺς ἀριστοκρατικοὺς κύκλους ὄχι μόνον τῆς Σικελίας, ἀλλὰ κι' ὁλόκληρης τῆς Ἰταλίας, λόγῳ τῆς ἐξαιρετικῆς προσωπικότητος τοῦ πρίγκηπος.

Ἡ ἀστυνομία δηλαδή, ἡ ὁποία ἐκλήθη ἐπειγόντως στὸν τόπο τῆς φονικῆς αὐτῆς μονομαχίας, ἔκανε παρευθὺς ἔρευνα στὸ μισοανοιχτὸ ὑπόγειο, τὸ ὁποῖο ἐξακολουθοῦσε νὰ ξεχύνη τὶς φριχτὲς ἀναθυμιάσεις του. Ἐκεῖνο ποὺ ἀποκαλύφθηκε ἐκεῖ κάτω, ξεπερνοῦσε σὲ φρίκη καὶ σὲ ἀγριότητα καὶ τὴν πιὸ γόνιμη ἀκόμη φαντασία ἀνθρώπου !...

Τὸ κρυφὸ ἐκεῖνο λαγοῦμι, ὕστερα ἀπὸ κάμποσα σκαλοπάτια, ὁδηγοῦσε σ' ἕνα φαρδὺ ὑπόγειο δωμάτιο, σκαμμένο σὲ βάθος πέντε μέτρων. Τὸ δωμάτιο αὐτό, ἀνήλιο φυσικὰ ἐντελῶς, σκοτεινὸ σὰν τάφος καὶ ὑγρὸ σὰν βυθὸς τηγαδιοῦ, παρουσίασε τὸ ἑξῆς κολασμένο θέαμα, καθὼς φωτίστηκε μὲ τὰ κλεφτοφάναρα τῶν ἀστυνομικῶν : Στὸν ἕνα του τοῖχο ἦταν καρφωμένο μὲ ἁλυσσίδες χονδρὲς ἕνα πτῶμα ἀνδρός, ἀγνώριστο πειὰ ἀτ' τὴ σαπίλα. Πιὸ πέρα κοίτονταν στὴ γῆ ἕνα ἄλλο μισοσαπισμένο πτῶμα γυναικός, ἡ ὁποία κρατοῦσε ἀκόμη στὴν ἀγκαλιά της καὶ μπρὸς στὸ μαστὸ τοῦ γιμνοῦ στήθους της, ἕνα νεκρὸ ἐπίσης βρέφος, ὥς 8 μηνῶν ἡλικίας !...

Τί τὸ ἀνήκουστα φρικαλέο εἶχε λοιπὸν συμβῆ ;

Ἡ λεπτομερεῖς ἀνακρίσεις, ποὺ ἐνεργήθηκαν ἀμέσως, ἀπόκάλυψαν τὸ ἑξῆς τερατῶδες δρᾶμα : Ἡ νεοκρὴ γυναῖκα ἦταν πρὸ τεσσάρων ἐτῶν καμαριέρα τῆς κομήσσης Κορνάρο. Ἡ ἐξαιρετικὴ καλλονή της εἶχε προκαλέσει τὸν παράφορο ἔρωτα τοῦ Κανταρέλι, τὸν ὁποῖο εἶχε στείλει τότε στὸ μέγαρο τῆς κομήσσης ὁ κύριός του πρίγκηψ Σὰν - Σεβερῖνο, γιὰ κάτι ὑποθέσεις του. Ὁ ἐρωτευμένος ἐπιστάτης, νοιώθοντας κρύα τὴ ζωὴ χωρὶς τὴν ἀγαπημένη του, τὴν ζήτησε σὲ γάμο ἀπὸ τὴν κυρία της. Παρ' ὅλες ὅμως τὶς συμβουλὲς τῆς κομήσσης Κορνάρο, ἡ ὁποία ἔβλεπε θαυμάσιο γαμπρὸ στὸ πρόσωπο τοῦ ἐπιστάου, ἡ καμαριέρα της ἀρνήθηκε κατηγορηματικὰ νὰ τὸν παντρευτῆ. Ἀγαποῦσε κάποιον ἄλλον, μὲ ὅλη τὴ δύναμι τῆς ψυχῆς της, καὶ σ' ἕνα χρόνο τὸν παντρεύτηκε. Ἐξάλλος, τυφλωμένος ἀπὸ τὴν περιφρόνησι καὶ τὴν ματαίωσι τῶν ἐλπίδων του ὁ Γαετᾶνο, συνέλαβε ἕνα σχέδιο τρομερῆς ἐκδικήσεως. Ἀφοῦ ἔσκαψε ἕναν ὑπόγειο τάφο μέσα στὴν ἀπόμερη ἐκκλησία τῆς ἐπαύλεως, ἀκατοίκητης κατὰ τὸν χειμῶνα ἀπὸ τὸν κύριό του, παρέσυρε ἐκεῖ ἐπιτήδεια, κατὰ τὶς ἀρχὲς Μαρτίου τοῦ 1815, τοὺς ἀτυχεῖς συζύγους, οἱ ὁποῖοι τώρα εἶχαν ἀποχτήσει κι' ἕνα κοριτσάκι ἀπὸ τὸ γάμο τους. Ἡ ἔπαυλις ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἦταν ἀκόμη ἀκατοίκητη, γιατί ὁ πρίγκηψ βρισκόταν στὸ μέγαρό του, στὴ Μεσσήνη. Ὁ κακοῦργος ἐπιστάτης, ἀφοῦ μέθυσε τοὺς δύο συζύγους στὸ τραπέζι ποὺ τοὺς παρέθεσε, τοὺς παρέσυρε κατόπιν κάτω στὸ ὑπόγειο τῆς ἐκκλησίας καὶ τοὺς φυλάκισε ἐκεῖ !... Ὁ θάνατος τῶν τριῶν κακότυχων πλασμάτων — καθὼς εἶχε ἐξακριβώσει ὁ ἰατροδικαστὴς — εἶχε ἐτέλθει, σύμφωνα μὲ τὸ σημεῖο τῆς σήψεως τῶν πτωμάτων, τοὐλάχιστον πρὸ 20 ἡμερῶν. Μπορεῖ λοιπὸν νὰ φανταστῆ κανένας σὲ τί εἴδους τραγικὰ βασανιστήρια κακῆς τροφῆς, λιγοστοῦ νεροῦ κι' ἀωνίου σκοταδιοῦ, μέσα στὸν ὑγρὸ κ' ἀπαίσιο ἐκεῖνον τάφο, εἶχε ὑποβάλλει στὰ θύματά του ὁ κτηνάνθρωπος Κανταρέλι. Ὁ σύζυγος ἦταν διαρκῶς ἁλυσσόδετος στὸν τοῖχο. Ἡ ἀνίσχυρη γυναῖκα δὲν μποροῦσε οὔτε νὰ τὸν βλέπη, μέσα στὸ πηχτὸ σκοτάδι τοῦ τάφου των. Τὸ βρέφος των τέλος ἔσβυνε ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα, μέσα στὴν ἀνήλια ἐκείνη ὑγρασία. Ἔτσι οἱ τρεῖς μάρτυρες ξεψύχησαν, μετὰ φριχτὰ βασανιστήρια.

Τὴν τραγωδία αὐτὴ τὴν θυμοῦνται ἀκόμα στὴ Μεσσήνη τῆς Σικελίας.